

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Közszellem.

Mozgalmak vannak napirenden, a melyek a közszellemre irányítják a figyelmet.

Alig kell bonczolnunk e szónak: közszellem, az értelmét; ismeri, tudja azt ma már a legkisebb műveltségű ember is, hogy az nem jelent mást, mint éber gondoskodást, éber figyelmet mind a felett, a mi által a társadalom közös érdeke nyer oltalmat, támogatást.

A társadalmi tevékenység a szó legtágabb értelmében ma már nagyon sokféle czélokra kiterjed, és a közczélok tekintetében lehetetlen el nem ösmerni, hogy mindinkább több és több az érintkezési pont közöttünk.

A közszellem ezen különféle czélok szerint alakul, és ott beszélhetünk igazán éber közszellemről, a hol az érdeklődés a közügyek, a társadalmi kérdések iránt a legéberebb.

Alig beszélhetünk egészséges közszellemről ott, ahol ennek alapfeltétele, a társulás eszméje nem nyer elég istápolást.

Ebben találjuk mi bizonyos testületeknek a kiváló fontosságát

A rimaszombati kaszinó egy irányban, a polgári olvasókör más irányban teljesíti hivatását, de egyben egy- és ugyanazon alapon kell mindkettőnek állani. Sőt a többi rokonezélú egyleteknek is, hogy egy és ugyanazon közszellemet szolgálják, a mely általános vonatkozásaiban a hazafiság eszményeinek ápolásában, szűkebb értelemben a vármegye és város érdekei, a társadalmi és közművelődési czélok felkarolásában, és végre a művelt szellem, a kedély és szív nemességének nemes szórakozások által való oltalmazásában, fejlesztésében áll.

Tág keret az, de nagyon sok szép hazafias, derék törekvés helyezhető körébe.

A rimaszombati kaszinó a napokban számolt be egy évi tevékenységének mozzanatairól, a polgári olvasókör legközelebb fog beszámolni, s míg az egyikkel szemben az elismerés tudatával állunk szemben, a másikkal szemben a várakozás álláspontján azon remény táplálja meggyőződés-

sünkét, hogy az eddigi helyes út meggyőző érveivel fogunk ott is találkozni.

A kaszinó legutóbbi közgyűlésén Kubinyi Aladár elnök nagyon szép szavakban érintette a kaszinó szellemét, és teljes elismeréssel adózunk mi magunk is a szép szavaknak, a melyek programbeszédnek is beválnak; azonban szavainak jelentőségét nem kisebbíti az, ha a kaszinót sarkaljuk arra, hogy az egészséges, éber, élénk közszellem ápolására fektessen minél nagyobb súlyt

Tagadhatatlan, élénkebb életműködés élénkebb hatásokat is szül, és ép azért mi azt tartjuk, hogy a kaszinó nagyon helyesen fog eszelekedni, ha a társadalmi téren minél élénkebb, minél erőteljesebb életjelt ad magáról.

Maga után fogja ez vonni, hogy a rokonszenv, az érdeklődés ezen fontos társadalmi tényező iránt fokozódni fog, s lehetséges lesz, hogy így önmaga érdekeinek a kielégítésében is merészebben haladhasson.

Bizonyos az, hogy a helyes közszellem által ápolott kaszinó fog legnagyobb életképességgel bírni, de bizonyos az is, hogy az egyesület minél vonzóbb tételle érdekében helyes lesz a kaszinói új helyiség érdekében minél erélyesebben folytatni az aktiót.

Helyes lesz továbbá, ha időről-időre a kaszinó is életjelt ad magáról, s a társadalmi mozgalmakban élénkebb szerepet fog játszani; helyes lesz, ha a művelt elemek érintkezésével minél inkább megkönnyíti és ekkép a társas összejöveteleknek újabb alkalmait és formáit fogja megteremtteni.

Azt hisszük, hogy ilyen irányú tevékenység fokozni fogja a kaszinó virágzását, biztosítani fogja neki azt a szerepet, a mely megilleti, és végeredményében legfőbb ápolója leendő annak, a mire olyan nagyon szükségünk van, az egészséges modern közszellemnek.

Ez a helyes közszellem legyen talismánunk, lelkünk és minden cselekményünk végeztelje, és működésünk sikerében, áldásos voltában csalatkozni soha nem fogunk.

T Á R C Z A.

Üstökösök.

(Tóvölgyi után közli: PAAL GYULA.)

1866-ban, az osztrák-porosz háború idejében, általános izgatottság, mondhatnók forradalmi szellem uralkodott az országban; mindenki feszült figyelemmel kísérte a háború folyamát s igen sokan tisztában voltak azzal, hogy ha az osztrákok győzedelmeskednek a poroszokon, akkor ezek segélyül hívják a magyarokat s nemzeti önállóságunk ez uton biztosítást nyer; ha pedig az osztrák lesz a vesztes fél, akkor az uralkodóház lesz kénytelen a nemzet alkotmányos jogait teljes épességében visszaállítani, ha az — erőlyesen követelni fogja. A gyűlölet épp úgy meg volt érve, mint 1859-ben, csak erős, remegést nem ismerő karra lett volna szükség, ki azt leszakítsa.

Ebben az időben a magyar nemzet sorsa egy ember kezébe volt letéve, s ezt az embert Deák Ferencnek hívták Kárpátoktól Adriáig hangzott a neve, tisztelve és szeretve mindenki által; tizenöt millió embernek akarata volt benne összpontosulva; ujjának egy érintésére, szemének egy intésére a legvégső erő megfeszítésével nyult volna ki minden kar s titáni rettenthetetlenséggel és ellenállhatatlansággal hányt volna szét minden akadályt és fordította volna ki sarkából a világot!

Évszázadok óta nem rendelkezett még ember oly kétségbeesett, halálra elszánt erővel, mint rendelkezhetett volna ő, a haza hőlese.

Se nemzetiségi vizsaly, sem idegen ajku ellen-szenvezés, se fenyegető szomszédok, — — csak barát és támogató minden oldalról.

A háború iszonyaiban kimerült ellenség gyengén, remegve és gyáván állt a harc téren s Benedek tábornagy alatt kétségbeesve nézett az előre sejtett königgrázi katasztrófa elé

Az ország tiszta volt a katonaságtól; a magyar nép az Olymp körül, Deák Ferenc az Olympon. Egy-egy Herkules, egy-egy Mars, egy-egy Achilles minden magyar, s ő maga Jupiter fenségében!

Nézett, várt a nép, elfojtva lélekzetét; rajta csüggett valamennyi tekintet, felé volt fordulva minden arc.

Es ekkor felgördült a függöny az 1866-ik évi országgyűlés előtt

Szabadság szellője fuvalt mindenfelé s a mint kihajtott a föld, úgy hajtott ki az emberek arca.

A meghunyászkodott hatalom azt mondá: „Jöjjetek össze, tanácskozzatok, határozzatok sorsotok fölött. Legyen a ti akaratotok szerint e földön.”

A nép milliói lázas remegés közt nézték, lesték a nagy ember mozdulatát, ki a szabadulásra megérkezett időt fölhasználja, s ama soha meg nem javuló, folyton vérünk után sóvárgó ellent, a népnek egyszerre fölemelkedő vaskarjával agyoncsujtja!

A nagy száműzött is megmozdult Genuában; hitte, remélte, hogy elérkezett az idő, mikor imádott nemzete lerázhatta kezeiről a rablilincseket. Mert hiszen arra nem számíthatott még egy Isten sem, hogy olyan élő teremtetés is legyen a földnek, aki gondolkozni fog affellett, vajjon tegye-e, vagy ne tegye „kötelességét”? . . .

Aztán eldőrt az utolsó ágyú is Königgrätznél — s az osztrák hadsereg befedte halottjaival a csatamezőt . . . .

A haza hőlese még mindig hallgatott, de a genuai-oroszlan kinyújtotta körmeit, hogy a vonagló két fejű sast széttepje.

Klapka és Mednyánszky átlépték az ország határát Morvaország felől.

* * *

Álom volt-e, valóság volt-e? Álomnak nagyon rövid volt, valóságnak nagyon szép volt, alig lehetett hinni benne. Vagy talán egy apothéozis volt, az 1848-49-iki hősöknek kiemelkedésük a sírból és fölemelkedésük

A Tompa-szobor felállítása.

A lefolyt millennáris esztendő, melyet a maga egészében ezredéves fennállásunk egyik legfényesebb ünnepnapjának tekinthetünk, annyira igénybe vette a közélet terén működő egyének tevékenységét, hogy nem csodálkozhatunk azon, ha egy némely dolgok, melyek szorgosabb körültekintést igényelnek, a fényes ünnep napirendjéről levették, illetve elodáztattak arra az időre, midőn a lelkesedés által teremtett álmok képek eltűnnek s elkövetkeznek a maradandó becsü alkotások komoly perzei.

Ez utóbbiak sorába tartozik a Tompa-szobor is, melynek felállítására több mint egy évtized óta megindult a mozgalom. — 1895-ben, midőn a vármegyei elismerésre méltó buzgalma az eladdig fillérenként összegyűjtött összeghez egyszerre 5000 forinttal járult, annak a reménynek adtuk kifejezést, hogy a Tompa-szobrot is a millennáris alkotások közé fogjuk sorolhatni, abban a biztos tudatban, hogy a költségek fedezésére még hiányzó néhány ezer forint a lelkesedés esatornáin rövid idő alatt be fog folyni. — nem számoltunk azonban a körülményekkel, melyek folytán a túlradt szívek az ünnepélyek folyama alatt aktuálisabb jelentőségű alkotások iránt nyilatkoztak meg.

Most azonban a Tompa-szobor ügye ismét napirendre került s abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a dolog állásáról olvasó-közönségünknek öröndetes referenciával szolgálhatunk.

A Holló Barna szobrász-művész által készített szobor gipsz-mintája a művész budapesti műtermében teljesen elkészülvén, a szakfértiakból álló bíráló bizottság véleménye alapján, mint minden tekintetben művészi alkotás, a kivitelre elfogadtatott. A szobor érzébeöntése, a talapat felállítása, a rimaszombati Huszár-tér rendezése azonban még a jövő feladatai közé tartozik. E feladatok megoldására a szükséges lépések máris megtették s a nehezségek egyik legnehezebb része könnyül az által, hogy a Huszár-tér tavasz kezdetével már jöveendő rendeltetésének megfelelően rendezték be. A szobor érzébeöntésére egy kiváló poroszországi cég tett oly előnyös ajánlatot, melynek elfogadása által e kérdés is mar május havára teljes megoldást nyerhetne. Ugyanazon cég öntötte a komáromi Klapka-szobrot s megbízást nyert a kolozsvári Mátyás-szobor öntésére is.

A friedrichshageni szobormű-öntvény társaság ajánlata szerint a szobor már februárban elkészülhetne s a költségek nem haladnák felül a 3000 forintot, mely összeg a jelen év folyama alatt tetszés szerinti időpontban fizethető.

A szobor-bizottság elnöke, *Bornemisza László* alispán, az ügy végleges elintézése czéljából folyó év február 6-ára hívta össze a bizottságot, mely ez alkalommal hivatalos lett arra, hogy a Tompa-szobor sorsáról oly határozatokat hozzon, melyek a kérdés végleges megoldását

az égbe, mintha förendelte volna magához az Úr isten mennyország katonáinak?! Nem is a földre valók voltak ők; tünemények, üstökösök, melyek előtűnnek, aztán eltűnnek; végig hintik a földet fényvel és vérrrel, hogy legalább nyomuk legyen ahol járnak, nehogy azt higgyék az emberek, hogy álmolálás volt.

1866. nyarán, a Kárpátok sziklabérei közt, mint ha a bérczek szívéből kikelő hegyi tündérek lettek volna: a sötétzöld lombok alatt és fölött mesés szép alakok kezdtek tarkállani, olyan szélesen, mint a doturnói hegynyereg, olyan magasan mint a Skriván eszica és olyan mélyen, mint a Detlen völgye. Ha a szem a napba tekintett, ott látta vagyogni, ha beletekintett a hegy nyílásába, ott látta pirosolni, mint a piros pálmák apró csoportozatait, s ha letekintett a völgybe, ott tarkállottak mint a virágok.

A hegyi lakók csoportostól tolokodtak az erdők felé, látni azt a csodát, ami ott történik.

A Kossuth-induló rivalgott a hegy-piramisok közt; az indulót ezer visszhang harsogta vissza, s a nemzeti-szín lobogókat danáidák és zefirek emelték szárnyaikra.

— Kik ezek? Mik ezek? kérdezték egymástól a vidék lakói, az erdők közt született, ott élő és öszülő hegyi népek. Morvaországgal szomszédos tótok, a magyart csak hírből ismerő, mégis magyarok. — Látunk mi ilyen embereket évekket ezelőtt, mikor feljöttek ide alsó Magyarországból, hozván bőséget és szabadságot, aztán ajkaikon egy nevet, mely nevet imádság gyanánt tanulta az ismert, hogy mi volt ahoz a névhez köve — Vajjon visszamentünk-e az időben, vagy az idő ment vissza tizennyolcz évvel, hogy ezek az alakok újra itt vannak előttünk, mintegy tegnap után a ma, mely közt csupán egy nehéz éjszaka volt a sötét és kísérteties válaszfal? . . . Kik tehát ezek, akiket itt látunk? . . .

Honvédek!

Valódi, igaz magyar honvédek: a katonák cserkoszoruzott királyai! A 48-49-iki feltámadott hősök, a

foglalják magukban. A tanácskozás tárgyát tehát nem csupán az illető céggel való szerződés megkötése képezi, hanem a még hiányzó néhány ezer forintnyi összegről való gondoskodás is. Ez utóbbira vonatkozólag egy régebbi határozat akként intézkedett, hogy megyénk legvagyonosabb uraihoz kéro levelek intéztesse, mely kéro levelek, mint alkalunk volt meggyözödni, a szerkesztésre kiküldött szükobb bizottság által már el is készítették s rövid idő alatt rendelkezésük helyére érkeznek, hogy ott megtalálják az utat legvagyonosabb vármegyei uraink szívéhez, kiknek nemeskeblü támogatása nélkül a Tompa-szobor ügye hosszú évekre nyuló fennakadást szenvedne. Arra azonban, hogy a nemes hangú kéro leveleknek óhajtott sikere ne volna, gondolni már csak azért sem lehet, mert az illető egyének hazafias aldozat-készsége az ellenkező felleveleket kizárja.

Az ügy mai stádiumában tehát ama reményünknek kell kifejezést adnunk, hogy az a bizottság, mely Gömör-vármegye közönségétől nyerte megbízatását, *Bornemíza László* elnökle alatt egytől-egyig oly tagokból áll, kik maguk is a legmelegebb érdeklődéssel viseltetnek a szobor mielőbbi felállítására iránt s így mindazon akadályok, melyek a kérdés megoldását eddig késleltették, elhárítván, még ez év folyamán alatt a lelképíztör-költő érezhető alakja előtt kifejezést adhatunk ama hódolatnak, mely a nagy szellemet az utókor részéről méltán megilleti. Hisz ez már csak azoktól függ, kiknek nemes szívéhez ama kéro levelek vándorolnak...!

Polgári bál.

A tarsang egyik kiemelkedő fénypontja a polgári olvasókör bája szokott lenni.

A polgári kör zászlaja napról-napra vonzóbb erővel lobog új palotájának szép homlokzata felett, és napról-napra ösztönösebb a rokonszenv, a mely a derék polgári egyület iránt nyilvánul.

Minden esetre évekké ez előtt elhittett termékeny magvak most már gyökért verve, törzset hajtva, szép virágokat, szép gyümölcsöket teremnek, a melyek között első helyen kell kiemelni, a polgári eszmének azt a demagógiától ment tisztá interpraetatióját, a mely lehetővé teszi, hogy a társadalom különböző rétegei közelebbi vonatkozásban kerüljenek, a társadalmi együttlét feltételei megkönnyíttessenek, a társadalmi érintkezés formái fesztelebbek legyenek, s így valami derült józanság, életvidor, kedélyes mosolya az élni vágyásnak ömöljön szét egy nagy társaság külső képe. — a hol nem deklarálnak nagyon hangosan imígyen „én, te, ő”, hanem inkább az a gondolat uralkodik, hogy „mi”!

Hát bizony mi emberek, a társadalomnak ha nem is mindig egyenlő, de egyenlőségre legalább hivatott emberei, a sokféle ambíciók és klasszifikációk mai korakában még a jókedvényben is különbséget szeretünk tenni.

Nos a polgári olvasókör bájáról el lehet zengen, hogy ott a jókedvényben csakugyan keresetlen egyenlőség uralkodott.

Pedig elég sok ellentét találkozott ott, és szép harmóniában olvadt az egész.

Ennek a ténynek meg van a maga társadalmi jelentősége, ép azért sietünk úgy is szög fejére találni. Maga az a tény, hogy a városi polgárság mulatságán a megyei aranyifjúság egyik legrokonszenvesebb tagja: *Bornemíza Elemér* állt, tagadhatatlan kellemes benyomás előidézésére szolgált alkalomul.

Az a tény pedig, hogy a helybeli városi intelligencia egyik kiváló tagjának bájos felesége: *Dr. Löcherer Tamásné* urnó vitte a bálanyai tisztet, tagadhatatlanul nemesak e multság szellemére, de arra is befolyással volt, hogy a helybeli intelligenciának legkiválóbb férfi- és hölgytagjai megjelenjenek, és ilyké a bál egy elite-bál képét nyerje; az általános vélemény a multságban ez iránt csakhamar ki is domborodott.

Tehát bátran kezdhetjük tulajdonképeni tudósításunkat a kedves és bájos bálanya *Dr. Löcherer Tamásné* urnóval, a kit a rendezőség belépésénél egy páratlan szépséggel fogadott. A bálanya rózsaszín csipkével díszített, arannyal kihimezett fehér selyem brokátban jelent meg, s a Rákóczy hangjai s a rendezőség sorsfala között a figyelmes bálelnök *Bornemíza Elemér* karján vonult az ezen alkalommal fényesen kidíszített teremben délszaki

növények közt felállított tribünjére, a hol csakhamar a fiatal szép asszonyok és leányok festői gárdája övezte, a mi imponáns benyomást gyakorolt a belépőre.

A nagy terem e közben zsufolásig megtelt, és a sétáló párok tömött sorából egy újságíró csak azt jegyezhetette fel, hogy a polgári olvasókör bája fényesen sikerült, minden várakozást felülmúlt és jelentőségében sokat nyert.

A négyeseket 90 pár tánczolta 4 kolónban, és még sokan helyet sem kaptak. A terem szükneked bizonyult.

Kénytelenek vagyunk itt hangsúlyozni, hogy a Rózsa nagyterme nemesak kopottsága, ósdi külsejénél fogva is alkalmatlan finomabb igényeket kielégíteni, de e mellett a ventiláció teljes hiánya elviselhetetlen hőséget teremt, a mellékhelyiségek szük és hiányos volta pedig a nem tánczólag közönséget fosztja meg a lehetőségtől, hogy kényelmesen érezze magát.

Szerencse még, hogy egy bál teljes sikere feledtetni némileg ezen misériákat.

A külső sikerhez kell számítanunk az ügyes tánczrendeket is, a melyek a hölgyek festői csoportjának kellemes meglepetést szereztek.

A hangulat tetőpontját természetesen a szünórával érte el, a mikor is a közönség a kaszinó termébe vonult, a hol élénk ovatióknak volt kitéve a bálanya és bálelnök.

A szünóra után vehemens erővel tört magának utat a jókedv, a mely magasan esapongó hullámával a kedélyeket olyan élénk éberségben tartotta, hogy még a reggeli órákban, mikor a nap felvirradt, és pöreggelt kívánt, a párok daczosan mosolyogtak vissza a napra és tánczoltak tovább lelkesedéssel.

Reggel a rendezőség a hölgyközönség egy kisebb körével *Dr. Löcherer Tamás* vendégszerető házához vonult, ősi szokás szerint vígan ünnepelte a bálanyát.

A közönség egy másik — jogászokból és jogásznéből álló — esapatja ismét *Lengyel György* kir. járásbíró vendégszerető házában fejezte be vig dallal, jókedvvel és kék lánggal lobogó krampampuli főzéssel s hőrpintéssel a mulatságot.

Most már csak a szép emlékek maradtak meg, a melyek sokáig fognak kedves eszevégés tárgyai lenni s sokáig fognak díszetül szolgálni a kitünő rendezőségnek, a melynek élén *Bornemíza Elemér* mint a figyelmét mindeire kiterjesztő, előzékeny és ép ezért népszerű elnök és *Lengyel Iván* mint ügyes bálelnök buzgólkodtak. A kiváló sikerben azonfelül a derék egyleti elnök *Rábely Miklósn* kívül oroszlanrésze van a rendezőség fáradhatatlan tagjának *Dr. Kármán Aladár* orvosnak is, ki a polgári olvasókör sikerei létrehozása körül már oly sok érdemet szerzett.

Mindenesetre azonban a bálanya *Dr. Löcherer Tamásné* urhölgy rendkívüli tapintatos fellépése, finom, művelt szelleme, egyéniségének kedvessége és természetes bájosága sugározta az est sikerére a legkellemesebb fényt.

Jelenvoltakat feljegyezni tudósítóknak alig sikerült, és így csak nagyrészt tudjuk a jelenvolt hölgyek névsorát közölni.

Ott voltak a bájos bálanyán *Dr. Löcherer Tamásné* kívül még a hölgyek sorában:

Asszonyok: *Andrássy Lászlóné*, *Almássy Lászlóné*, *Beliczky Vietorné*, *Bikki Istvánné*, *Bucz Jánosné*, özy. *Berger Francziska*, *Czinke Istvánné*, dr. *Czimer Miksáné*, *Czakó Istvánné*, *Draskóczy Ferenczné*, *Eszényi Gyuláné*, *Frits Ferenczné*, *Fülöp Józsefné*, *Glücksthal Mórné*, özy. *Gregor Gáborné*, *Hermann Vilmosné*, *Hagetter Lajosné*, özy. *Király Ferenczné*, id. *Kohn Adolfné*, *Kohnth Lajosné*, *Kovács Gyuláné*, *Kovács Ferenczné*, *Káposztás Istvánné*, id. *Káposztás Józsefné*, ifj. *Káposztás Józsefné*, *Kovács Andrásné*, *Kathona Kálmáné*, *Krausz Jakabné*, *Lengyel Györgyné*, *Lokesánszky Endréné*, *Lojko Lajosné*, *Lipsey Józsefné*, özy. *Miskolczy Istvánné*, *Marton Jánosné*, özy. *Mészáros Kálmáné*, özy. *Mindszenty Bertáné*, *Majeros Jánosné*, *Ragályi Gézáné*, dr. *Riróssy Gyuláné*, *Rábely Miklósné*, *Réthly Balászné*, özy. *Soós Józsefné*, dr. *Szeless Odónné*, *Szabó Józsefné* (m.), *Szabó Józsefné* (pénztárnok), *Szabó-Szénási Mária*, *Szabó Istvánné*, *Szeverényi Jánosné*, ifj. *Simon Jánosné*, *Sulik Andrásné*, *Tarjányi Jánosné*, *Tóth Jánosné*, *Teleszniczky Edéné*, *Uj Lajosné*, *Varga Istvánné*, *Zachar Gusztávné*.

Leányok: *Bodon Erzsike*, *Benyó Erzsike*, *Benyó*

Mednyánszkyhoz, borultak le előtte és esékolták a földet, melyen lova végig haladt.

Ilyen varázsa volt ennek a névnek még ama világtól elzárt idegen ajku hegyi lakók közt is; olyan hatalma, mint volt *Mózesnek* és *Mohamednek*, hogy aki említeni hallotta, leborult a jelző hang előtt.

Es amint a légio faluról-falura haladt, ez a név megtette hatását mindenütt s a nép aldozat-készséggel tárta föl szegénységét, hogy *Kossuth* katonáinak szolgálhasson.

Hanem magyar nem mutatkozott sehol.

— Itt minket nem nagyon várnak, mondá *Klapka Mednyánszky*nak.

— És én azt mondom, hogy ne is haladjunk tovább. Ez a tót nép jó és szives, de azt hiába várjuk tőle, hogy fegyvert ragadjon, — a magyarok pedig még messze laknak. Egyszer csak azt vesszük észre, hogy az osztrák mégis csak hátunk mögé küld egy esomé hadat és elvágja a visszavezető utat.

— Különös, hogy még csak a falevél se mozdul meg. Ezek az emberek meg pláne semmit se tudtak közeledésünkről. Azt kezdem sejtani édes barátom, hogy azok a hazafiak, kik titkon ígéretet tettek a fegyverkezésre, most gyáván félrevonulnak s bennünket cserben hagyják. Nincs más hátra, mint megállapodni és várni, ami történni fog.

Es az elszánt kis esapat megállapodott várni. Ő várt a magyarokra, midőn azt hívé, hogy a magyarok fognak várni ő reá és hogy ezek lelkes felkiáltása fogadja őket már a határszélen.

S ime, az ország ugy hallgatott mint a sir, nem lehetett hallani még csak távoli zúgás nesztet sem.

Es a magyar nemzet éppen ugy várt, mint ők; a lélekzetet elfojtva hallgatott és tekintgetett a határok felé, hogy hall-e onnan valami dörejt; lát-e emelkedni valami füstöt. Az izmok feszültek, minden kar készen volt a csatára; egy hang milliókat ragatótt volna lázba s az általános fölkelés lerázott volna minden megoldott

Rózsa, *Benyó Juliska*, *Draskóczy Margit*, *Durda Anna*, *Fülöp Gizella*, *Gasko Róza*, *Hagetter Irma*, *Hévév Juliska*, *Institórisz Anna*, *Illés Ilona*, *Illés Irén*, *Jesko Sárika*, *Király Anna*, *Kohn Szerén*, *Kovács Erzsike*, *Kathona Ilona*, *Kandra Erzsike*, *Krausz Betti*, *László Juliska*, *Lojko Mariska*, *Lipesei Juliska*, *Mészáros Jolán*, *Mindszenti Ilona*, *Majeros Mariska*, *Markovits Etel*, *Nagy Ilonka*, *Rábely Katicza*, *Rábely Irma*, *Szakall Rózsika*, *Szakall Maresuka*, *Soós Margit*, *Simon Erzsike*, *Szabó Margit*, *Szabó Ilonka*, *Szeverényi Ilona*, *Tarjányi Erzsé*, *Teleszniczki Anna*, *Teleszniczky Margit*, *Toth Juliska*, *Varga Juliska*, *Varga Julia*, *Zachar Mariska* stben.

A jó szokások.

Az ember már a társadalmi életénél fogva környezetének jó vagy rossz tulajdonságait és szokásait magába felveszi. A szokásokhoz észrevétlenül hasonul (assimilálódik) az ember természete is oly annyira, hogy a szokások a későbbi fejlődésére is nagy hatással lehetnek és ha talán később felébred benne a rossz szokások tudata, mily nagy küzdelmébe kerül azoknak leszoktatása. Azért az ember tűzze magának főszabályul inkább valamihez — tehát a jóhoz — magát szoktatni, mintsem negative a rosszról magát leszoktatni. Mert míg az előbbi neki sokkal kevesebb fáradságába kerül, annál nagyobb küzdelmet kell neki folytatnia a rossz szokások leküzdésénél, mi nem is sikerül neki mindig.

Ebből láthatjuk, hogy az emberi életben hatalmas tényező a szokás.

A legnagyobb erények is csak a folytonos gyakorlás és szokás által váltak azzá és viszont a legnagyobb bűnök is csak a szoktatás által fészkeltek be magokat az ember lelkébe. Az iszákosság, a hazárdjáték és más szenvedélyek is csak a szokásból vették eredetüket, csakúgy, mint a bátorság, egyszerűség, függetlenség utáni törekvés és más legnagyobb erények a folytonos szoktatás által váltak erényekké.

Az ilyen jó szokások egész sorát lehetne előhozni, melyek az ember hatalmában állanak és melyeknek elsajátítása az illetőnek sok tekintetben hasznára válhatik. Most csak a következőket akarjuk t. olvasóinkkal megismertetni.

A félelmetlenség. Emberi gyarlóságaink közé tartozik a félelem. Ki ne ismerne a félelem ártalmas hatását az életre nézve? Szamatalan ember örvendhetne sorsa jobbrafordultának, ha több bátorsága lett volna a döntő pillanatban a kínálkozó alkalmat megragadni és félelmetlenül megtenni a határozott lépést, csak hogy félt, nem mert, nem volt kellő bátorsága.

Mondják, hogy az idegzetnek a félelmetlenségre nagy befolyása van. Megengedem, de a félelem folytonos leküzdése által nagy bátorságra lehet szert tenni. Csak hogy a félelmetlenség ne fajuljon el szentelenséggé vagy vakmerőséggé, az első ilyen visszataszító tulajdonság. A kellő félelmetlenség tökéletesen összefér a szerénységgel és nincs semmi ellenmondásban ez utóbbival.

A félelmetlen ember sok tekintetben magának és embertársainak hasznára lehet. Mert a veszély pillanatában nem vesztí el fejét, lélekjelenlétével a legfontosabb feladatokat megoldhat, embertársai életét is megmentheti. Ellenben a félénknek a legjobb szándéka mellett a fontos pillanatban akarata bénítva van, nemcsak hogy nem tudja a kellő eszközöket választani, hanem zavarában az ellenkezőt teszi annak, a mit tulajdonképen tennie kellett volna.

A félelem egyuttal annak symptomája, hogy belső részünkben nincs mind rendben. Keressük fel tehát ennek az okát és orvosoljuk azt, a félelem pedig nagyobb részt magától megszűnik. A mi pedig még ebből hátramarad, azt a bátorsághoz való folytonos szoktatás által oda vihetjük, hogy végre az a legkisebb fokra fog redukálódni, mert a félelmet végképen megszüntetni nem sikerülend nekünk soha, ez természetünk gyarlóságai közé tartozik.

A jónak gyakorlása. Mi mindnyáján hivatva vagyunk a jónak közreműködésére, ez a mi erkölcsi kötelességünk. De ezen hivatás vagy nem bánom misszió, nem személyes, vagy egyéni azon értelemben, mintha mi a világot boldogá tehetnők. Hanem a mi kötelességünk erre vonatkozólag közreműködni a jónak előmozdítására.

Mindenkinek van — és kell, hogy legyen — közü

békót, hogy a felállókat visszanyomni többé nem sikerült volna senkinek, annál kevésbbé egy deranzsirt hadseregnek.

Amde hol volt az az egyetlen hang, mely a jelt megadta volna?...

Kossuth sóhaja nem hangzott be a batáron.

Pest maga a legesendesebb volt; azok az emberek, kiktől a nép milliói a hangot várták volna, ugy tettek, mintha nagyon édesen aludnának, még szemeket sem nyitottak föl, nehogy valaki meg merje szólítani őket.

Csend, mindenütt csend. Az ország egyik határától a másikig néma, méla csend, — csak a nép vágyva váró szíve dobogott.

Es amint a napok teltek volna, a kiküldött tábori tudósítók meghozták az elszánt esapatnak (mely a szabadság magvát vala képezendő) a sadovat békekötés hírért, melyet *Bismarck* azért kötött meg, mert látta, hogy a magyar nemzet nem az többé, aki 18 év előtt volt, hanem puha viaszba, ki nem érdemes a multjára!

A vitézek areza elborult, lelkükben föllázadt a fájdalom, visszadugták kardjaikat, s keblökben elkeseredettséggé válván a lelkesedés, majdan megvetve tekintettek azon ország felé, melyben a hősi apáknak elkeserosult unokái élnek. — Pedig hát a nép készen volt, a nép várta, a néphullám feltornyosodott volna mint a dagadó tenger, hogy vállaira emelje őket, csak lett volna, aki felkorbaesolja.

A legio aztán visszavonalt, nem ugy, mint jót reményvel és zengő dallal ajkaikon, hanem lesütött szegyeteljes tekintettel, láb-ujhegyen, hogy a bérczeket föl ne költse, nehogy gúnyos vadkaczajba törjenek ki a kudarc fölött.

Es mikor az üstökösök eltűntek: a vonagló két fejű sas előtt levette kalapját — *a haza bölse*.

Akkor százezrek kárhoztatták, ma pedig milliók áldják.

rövid álam megújult alakjai. Nemzeti lobogó alatt nemzeti kokárdával, megjelave ugy, amint eltűntek. Elmenésüket hosszú, az országon végig nyuló végszalag jelölte, megjelenésüket semmi.

Nyalka huszárok ragyogó fényes karddal, sugar termető gyalogság feltávozott szuronyival Ugy bannak a fegyverrel, mintha volók született volna, pedig inkább velök halt meg és velök támadt föl!

Eől lovagoltak a vezérek: *Klapka* és *Mednyánszky Sándor*; arezuk körül az a díes-sugar, melyet a nemzet elismerése még 1848-49-ben oda font.

Jönnek boszuló augyaiokkónt; jönnek, hogy a halottakat felköltssék; hogy megkopogtassák az aradi vértanúk és a számos aldozatok sírját. Jönnek, hogy gyakorolt karral folytassák a harezot ott, ahol elhagyták, mert azóta még jobban megtanította őket a magyarok istene!

Jönnek, hogy visszaköveteljk a vérdíjat, melyet a nemzetől és hazától hitör kezek elraboltak. Jönnek, hogy a szabadság örökkön élő fáját az ország földjébe és a nemzet szívébe beültessék.

Keresztül vonulnak az egyik, aztán a másik tót falun; a nép meg van lepette mindenütt és ugy néz rájuk, mint a sírból kikelt lelkekre. Nem hiszi, hogy élők; nem hiszi, hogy népet menteni jöttek, hanem azt hiszi, hogy valami lélekmenetet tartanak Magyarországon keresztül.

Egy faluban meg mer szólalni egy tót s azt kérdezi valamelyik tótul is beszélő honvéd: „ki az az ur, aki elől lovagol”?

— Melyik?

A tót *Mednyánszky Sándorra* mutatott.

— Az ni.

— *Kossuth Lajos!* mondá a honvéd.

Es amint e név elhangzott, amint az a tót, nagy kalapját lekavpa, megmondta a többinek is, hogy az az ur, aki ott elől lovagol, az pán *Kossuth*, — hát egyszerre fedetlené lett valamennyi fej, a bémész népben egyszerre megmozdult a lélek s éljeneket kiáltozva futottak

lünk egy hatásköre, melyben tevékenységét kifejezheti. Ezen tevékenységi körben a jót előmozdítani annyit tesz, mint a haladást létesíteni.

Nincs az a megrögzött gonosz ember, ki a jónak láttára néha-néha nem ismerné el annak üdvös hatását. — Mindenki a maga nemében, a maga módja szerint tehet jót, ha csak akar. Az élet számtalan utai nyútanak erre elegendő alkalmat. A betegetek ápolni, a szegényt támogatni, a tudatlant felvilágosítani, a tévedezőt jó útra vezetni, az árvákat segélyezni, a fel-baráti szereteten alapuló intézményeket közreműködésünkkel előmozdítani stb. mind megannyi jónak gyakorlása.

De lehet-e jót tenni, a nélkül hogy a rosszat az ember legyőzhethetné? — A rossznak legyőzése nem függ mindig tőlünk, néha még a legjobb akarat mellett sem győzhetjük azt le. De a rossznak le nem győzhetőse nem zárja ki a jónak gyakorlását, a mennyire csak tőlünk függ, kerüljük a rosszat és tegyük a jót. Mert a rossznak nemcsak az az átka, hogy folyton rosszat szül, hanem hogy előbb-utóbb önmagát is megsemmisíti.

Szoktassuk magunkat kevés szükségletre. Egész sereg szükségletei vannak az embernek s ezek között még olyanok is szerepelnek, melyekről megvagyunk győződve, hogy azok nélkül el lehetnének. Az ilyen szükségleteink alól minket emancipálni, legelső kötelességünk legyen, de a helyett az ember azokat még megszorítja. Igaz ugyan, hogy a mostani civilizált társadalmi életünk már magával hozza ezeket és ha csak különböznek nem akarunk lenni, vagy a közfilyelmet magunkra vonni nem akarjuk, bajos ezekről lemondani. Ezek között még olyanok is lehetnek, melyekről megvagyunk győződve, hogy egészségünknek ártanak s még sem tudunk tőlük megválni. — Megnevezni már csak azért sem akarjuk ezeket, mert sokat kellene megneveznünk s azon kívül egyik, vagy a másik t. olvasóm közül még magára is vehetné, a mi talán rossz vért szülhetne. De nyúljon mindenki a maga szívébe s kérdezze meg önmagát nem-e úgy van ez?

Nem hinné az ember mily kevéssel lehet beérni az életben. Legjobb tanácsunk az, hogy akkor, mikor sorsunk rosszra fordultával kell ilyeneket nélkülöznünk. Allyn itt egy példa. Egy vagyonos embernek kellett évenként egyedül szivarra, sörre, borra, biliárdra, hajkenőcsre, feketekávéra, bajszpedrőre és fodrászra 800 frt. Egy válság következtében jövedelme annyira megapadt, hogy ezekre egy fillért sem fordíthatott. Bizalmas barátai kérlelték, hogy tud-e ilyen köznapiságokról lemondani. A felelet ez volt: „Barátaim, imé bebizonyítottam, hogy ezek nélkül az ember ellehet s mióta ezeket nélkülözöm, sokkal jobban érzem magamat!”

Legjobb tanácsunk az, hogy egyszerű emberekkel találkozzunk, kik a legkevesebb szükségletekkel beérnek, mint pl. a havasi emberek. Ezekről lehetne tanulni, mennyivel beérheti az ember. Mert csak gondoljuk meg, minél több a szükségletünk, annál nagyobb rabjai is vagyunk azoknak és annál távolabb állunk a természet egyszerűségétől.

A függetlenség utáni törekvés. Szociális viszonyaink olyanok, hogy egyik a másiktól függ, egyik a másikkal van utalva. De a legszerűbb viszonyok közt élő ember is tehet bizonyos önállóságra szert. Ezt pedig akkor érhetjük el, ha mi olyan dolgokban, melyek egyedül tőlünk függenek, másokra nem szorulunk. Ha mi például folyton hitelbe veszünk árucikkeket, még akkor is, mikor pénzünk van és a tartozást a határozott időre nem fizetjük ki, mások kezétől függünk. Vagy: ha mi még akkor is kölcsön kérünk pénzt, mikor ezélszerű beszállás mellett pénzünk lehetne, másoktól függünk. Szellemit tekintetben, ha csak mindig mások meggyőzését követjük és nekünk semmi önálló meggyőződésünk nincs, másoktól függünk.

Az ilyen helyzetben természetesen mások szeszélyeit, másnak uralmát és másoktól való függést el kell ismerünk és viselnünk még akkor is, ha ez elég nagy súlyként nehezedik vállainkra. Az ilyen nyügtől való megszabadulást csak akkor érhetjük el, ha mi a függetlenség utáni törekvést tüztük magunknak feladatunk. Ezt pedig a legszerűbb hatáskörünkben is lehet elérni.

Erre az iparos, kereskedő azt mondhatja: én megrendelőim, illetve vevőimtől függök, szeszélyeiknek teljesen alá vagyok vetve. Természetesen akkor, ha készítményei, vagy áruai nem teljesen kifogástalanok. A hivatalnok is ugyanazt mondhatja, hogy ő előljárótól függ, szabad akarata korlátolva van. De a tisztviselő szabad meggyőződése, tiszta felfogása még akkor is elismerésre talál, ha talán homlokegyenest áll előljáróval és ott is bizonyos tekintetben megtarthatja függetlenségét.

Semmi sem visszatetszőbb, mint azon férfi magartása, ki mások előtt csúszk-mászik, kinek semmiben nincs saját meggyőződése és függetlensége, hanem hogy előljárójának kegyét megnyerje, jobb meggyőződését megtagadva, főnökének nézetét helyesli.

Nem tanítja-e a tapasztalás, hogy még a nagy urak alárendeltjeiknek önálló meggyőződésüket tisztelni és becsülni tudják? — Nem hallunk-e számtalanszor, hogy x ur szolgálja, vagy komornikja tanácsát követve, ezt meg azt tette? Hát még más bizonyos tekintetben önállóbb ember még nagyobb függetlenségre tehet szert s ezzel tekintélyét társadalmilag is emelheti.

Törekedjünk tehát a felelőtlenség, az anyagi és szellemi függetlenség után. Gyakoroljuk a jót, a hol csak lehet s ne nézzük annyira az ember külsejét, hanem emeljük ki mindenütt az erkölcsi értékét. Szoktassuk magunkat minél kevesebb szükségletre, hogy ne legyünk semmi befolyásnak rabjai. Fektessük az ember jellem szilárdságára mindig a fősúlyt.

Wiesinger Károly.

Közgazdaság.

Vármegyei gazdasági egyesületünk elnöksége elhatározta, hogy még ez év: téli hónapok folyamán az egyesület titkárját népies irányú gazdasági előadások tartása végett küldi ki azon községekbe, hol a lakosság túlnyomólag mezőgazdasággal foglalkozik. Minthogy ezen előadások tárgyai a kis-gazdaközönseget közelebről érdeklő mezőgazdasági és állattenyésztési kérdések lesznek, a gazdasági egyesület ezen közérdekű működésére a gazdaközönség figyelmét ez uton is felhívjuk.

Ezenkívül gazdasági egyesületünk tagjaihoz intézett

felhívását is szétküldötte. A felhívás fényes bizonyítéka a gazdaközönség érdekében való ezélszélyes működésnek, s oly sokoldalú előnyöket biztosít, hogy saját érdeke iránt követne mulasztást bárki, ha most a tavasz közeledtével az ezen uton elérhető előnyöket igénybe nem venné. A felhívást egyébként egész terjedelmében közöljük:

Felhívás

Gömör-Kishontvármegyei gazdasági egyesület tagjaihoz.

Minthogy a gazdasági cikkek és szükségletek közvetítésére gazdasági egyesületünk kiváló súlyt fektet a közelgő tavaszi vetési idő előtt, azon kéréssel fordulunk egyesületünk t. tagjaihoz, hogy gazdasági szükségleteik beszerzése iránt, az egyesületet már most értesíteni sziveskedjenek, hogy azok pontos közvetítése felől, mi is idejekorán gondoskodhassunk.

Különösen hangsúlyozni kívánjuk, hogy eskakis megbízható forrásokkal állunk összeköttetésben, kik a jó anyag kiszolgáltatása mellett, tagjaink számára még messzemenő engedményeket biztosítanak.

Gazdasági egyesületünk után beszerezhető:

1. **Bármilyen vetőmagvak**-, tavasz-baza, árpa, zab, takarmány-répa, lóhere és luczerna-mag, bármily kis mennyiségben s a legjobb minőségben.

2. **Mindenféle gazdasági gépek és eszközök**-, — esélő- és vetőgépek sacl-rendszerű ekék, boronák, hengerek, sűrű-zsirkenő berendezések stb., átlagban 20% árengedményben, továbbá gép-olaj, kocsik-kenő, kender, kőcs, zsák és ponyvák.

3. **Érő-takarmányok**-, — olajpogácsa, szárított tengeri-moslék, korpá és tekintettel a remélhető későbbeni magas árakra, a korpuszükséglet mielőbbi beszerzését ajánljuk.

4. **Őszi és tavaszi vetésekre előnyös fejtrágyák**-, — chilis-salétrom és ammóniak, szuperfoszfát, mely utóbbi putnoki műtrágya-raktárunkból is beszerezhető.

Kérjük egyúttal az eladásra szánt vetőmagvakat is bejelenteni. Minden bejelentést vagy megrendelést **Gazdasági egyesületi titkárság** címén **Putnokra** kérünk irányítani, hol az ügyek sűrűsége miatt intézettek el.

Midőn az így elérhető igen fontos előnyökre az egyesületi tagok figyelmét különösen felhívjuk, mielőbbi széles érdeklődést kérve, maradunk hazafias üdvözléssel:

Gróf Serényi Béla, s. k. elnök.

Kovács Albert, s. k. titkár.

Közönség köréből.*)

Nyustya, 1897. január hó 25.

A „Gömör-Kishont” 1897. évi 3-ik számában megjelent „Nyustyai szövetkezet” című, illetve a nyustyai szövetkezet f. hó 19-én tartott közgyűlésben felolvasott igazgatósági jelentésre vonatkozólag, melyben ki van fejtve, hogy a szerény szövetkezet az elmúlt esztendő nehézségeiben nyilatkozó megpróbáltatások folytán küzdelmek s örökös megtamadásokkal, áskálódásokkal, kívülről rosszakarral, gyanúsítással, szüntelen fondorkodással, belülről habozással, ingadozással, tapasztalatlansággal küzdött, s mindezeket legyőzni valóban sok volt; mindezekkel szemben bátor vagyok azt kérni: ugyan, hol van az a győzelem? A győzelem még igen korai volna s ha éskakis akkor fogja mondhatni a t. igazgatóság, ha át-ugorja az árkat; ugy látszik, ez év sem lesz sokkal kedvezőbb, mint a múlt, mert 13230 frtnyi aláért részvény-tökére vajmi kevés fog befolyani, miután a bizalom a részvényesek részéről megcsökent s eddig csak 4813 frt 85 kr. befizetett részvénytöke van, melyből máris 5740 frt hitelt adott ki; hol van tehát itt a forgótöke? ily alapon hasznót remélni nem is lehet.

Kezelője a szövetkezetnek Graselly Árpád volt, ki igyekezett volna a szövetkezetnek is, magának is vagyont szerezni, de a legnagyobb erőmegtesztés és igyekezet mellett is 5000 forint adóssággal távozott Nyustyáról; a líkéri szövetkezet kezelője is több száz forint kárral zárta le félévét, s ugy látszik, hogy a jövődő kezelő is nem nagy felvirágzásnak néz elibe.

Továbbá örömmel jelenti az igazgatóság, hogy első üzletévök 400 frt 75 kr. tiszta haszonnal zárult; ezen jelentés a közgyűlésen azonnal megczafoltatott, mert a haszon csak 195 frt volt. Sőt haszonnól itt még szó sem lehet, miután az évi számadásokat lezárni eddig nem is lehetett, miután a perfolymatnak Graselly Árpád volt kezelő ellen még nincs vége. Csupán akkor, ha az adósságok s kétes követelések leiratnak, zárhatja le a szövetkezet évi számadásait.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 4—5 uri ember a helybeli régi kereskedők ellen ráködni tüzte ki czélul, s mézes beszédekkel, nagy hasznok ígéréteivel, sőt a hol az sem használt, fenyegetéseikkel a jóhiszemű népet eltántorítani sikerült is, de sikerült a népnek is ez év végével belátni a tévedést.

Ne ámituk magunkat, sem másokat, ne szépítsük a dolgokat, de mondjuk meg leplezetlenül a térvállást.

T. J.

*) E rovat alatt közlötök díjtalanok, de annak tartalmaért a felelősség a beküldőt terheli.

Szerk.

Hírek és vegyesek.

Deák Ferenc emlékezete. 1876. január 28-án halt meg Deák Ferenc. Ma 21 éve, hogy halálának híre végig szárnyalt az országon. Keltvén nagy szomorúságot a hon lakói közt Kárpátoktól Adriáig. Hogy ki volt Deák Ferenc s mily áldásosan munkálkodott a magyar nemzet és az uralkodóház érdekében, azt ek alkommal elsorolni nem akarjuk, mivel meg vagyunk győződve, hogy nincs az országban valamire való ember, a ki őt, a haza bölcsét, legalább tetteiről némileg is ne ismerné. Büszke lehet az a nemzet, a melyik hozzá hasonlót tud felmutatni fiaik közül, s éppen ezért kegyeletünket véljünk le róni emléke iránt, mikor szerény lapunk hasábjain megemlékezünk a nagy férfi elhunytának 21-ik évfordulójáról, aki előrelátó bölcseségével lehetővé tette nemzetnek azt a rohamos haladást, mely manapság bámulatba ejti a világot. Deák Ferenc oly kimagasló alakja a magyar történelemnek, jelleme oly tiszta, törekvései, czéljai oly nemesek, hogy méltán borulhatunk le emléke előtt.

Az új roznyói püspök. Ivánkovich János püspök felszentelése máj. 2-án megy végbe. A felszen-

telést Dessewffy Sándor esanádi püspök, Császka György kalocsai érsek és Németh János címzetes püspök fogják végezni. A felszentelésen az egyházmegye lelkészeinek küldöttsége is részt fog venni.

R. H.

A Kaszinó közgyűlése. A helybeli kaszinó f. hó 24-én, vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, mely miután a három éves ciklus lejárt, egyúttal alakuló közgyűlés is volt. Első sorban az igazgatóság jelentését terjesztette elé Kubinyi Aladár a kaszinó igazgató-elnöke, melynek egyhangú helyeslő tudomásul vétele után a számvizsgálóbizottság jelentése olvastatott föl, a kaszinó bevételéről, kiadásairól s jövő évi költségvetéséről. Erre a tisztújítás következett. Ad hoc közgyűlési elnökké Baksay István kiáltván ki, a ki néhány rokonszenvet keltő szóban elfogalván az elnöki széket, vezetése alatt a következő három évre egyhangulag ismét a régi tisztikar választott meg a maga teljességében, még pedig: elnökké Kubinyi Aladár kir. törv.-széki elnök, igazgatóvá Samarjay János, pénztárossá Zachar Gusztáv főgimn. tanár, ügyész-szé Rátóssy Gyula dr. ügyvéd, jegyzökké Pecz Samu kir. közjegyző helyettes és Feledy Ferenc királyi törvényszéki aljegyző. — A választmány tagjai lettek: Abonyi Pál, Aitdorfler István, Abonyi János, Baksay István, Baksay József, Beliczky Victor, Bodor István, Bornemisza László, Dapsy József, Fábry János, Farkas Ábrahám, Glauf Pál, Czizke István, Henyey Kálmán, Institutórisz Endre, Kishonthy Gyula, Lengyel Samu, Lengyel György, Lukács Géza, dr. Löcherer Tamás, Madarasz Pál, Marton János, Máriaassy László, Medveczky Sándor, Molnár József, Nagy Ferenc, Ragályi Géza, Szabó József, Szabó Samu, Szakall Vince, Tomcsányi László, Tornósy György, Törköly József, Török János, dr. Veres Samu, dr. Zehery István. Póttagok: Józsa Antal, Verbjár Péter, Kolbay Sándor, Barna Imre, Cseh István, Kubinyi Ferenc, Hányi Győző. — A tisztikar megválasztása után Kubinyi Aladár elnök meleg szavakban mondott köszönetet azért a bizalomért, mely ezúttal iránta már másodikban nyilvánult s hosszabb programbeszéd helyett ismételte azokat az alap-elveket, melyek mióta eddig, ezután is irányítani fogják működését.

Kinevezés. Scheffer Sándor roznyói királyi járásbírói iroda gyakornokot, az igazságügyminiszter az ipolysági királyi törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Halálozások. Vasárnap a városházára kitett gyászlobogó hirdette, hogy a városnak egyik érdemes alkalmazottja, *Wikoukál Henrik* főkertész elhunyt. A megboldogult egy a mű-, mint a konyhakertészet terén kiváló szakképzettségű volt, ki ismereteit külföldön szerezte meg s az egyiptomi alkirály szolgálatában is állott. Evékel ezélszélyt került hazánkba s itt a magyar nyelvet teljesen elsajátítván, városunkban nvert alkalmazást. Főéredme, hogy a Széchenyi-kerté valóságos paradicsommá változtatta s állandóan oly karban tudta tartani, hogy e szép kert a látogatónak igazi gyönyörűséget szerzett. Temetése hétfőn délután volt közönseggel nagy részvétele mellett. *Susstek* József helybeli mészáros súlyos csapás érte, neje szül. Borsos Júlia elhunytával, kit f. hó 24-ikén a halál hosszú szenvedéstől váltott meg. Temetése f. hó 25-ikén nagy részvét mellett ment végbe. — *Krajcsák J.* helybeli szabó családját szintén gyászset érte: 2 éves kedves kis leánya Margit f. hó 26-ikán hosszú betegeskedés után meghalt.

Áthelyezés és előléptetés. A magyarhoni üveggyárak ujtalvölgyi telepének egyik kiválóan rokonszenves tisztviselője *Szűcs Géza*, kit ritka magyaros vendégszeretetről, különösen az üveggyár megtekintésére kirándulók igen jól ismernek, az üveggyárak salgótarjáni telepére helyeztetett át, hol a palaczk-gvárt bizonyára teljes szakértelemmel fogja vezetni. Midőn a városunkban is igen előnyösen ismert derék tisztviselő távozását azért is sajnáljuk, mert az ujtalvölgyi és kokovai tót lakosság között a hazafias magyar szellem lelkes istápolója és terjesztője volt, másrészt őszintén örvendünk jól megérdemelt előléptetésének, s ehhez neki e helyen is gratulálunk. Megvagyunk győződve arról, hogy őt, kedves és szeretetreméltó családját Salgó-Tarjánban szívesen fogadják, s ott a mi körünkhöz hasonló rokonszeny fogja őket évezni.

Óvónő választás. A „Gizella” óvóintézet megürrült óvónői állomására január 15-ig épen százan adták be folyamodásukat, kik közül négyen vissza lépén, az iskolaszéknek 96 pályázó közül kell kiválasztani a legalkalmasabbat. A feladat tehát meglehetősen nehéz, mert a folyamodók legnagyobb része kitűnő bizonyítványokkal van ellátva s a protekció is annyira megoszlik, hogy az általános szavazattöbbségre alig van kilátás. Mindemellett a nehézségeken, mire e sorok napvilágot látnak, tul lesz az iskolaszék, mert a választó gyűlés mára, szerdán délután 3 órára van összehívva. — s így az eredményt csak lapunk jövő számában tehetjük közzé.

Olvasókör Gömör-Panyiton. Öröndetes tényről ad hírt gömör-panyiti tudósítónk. Ott ugyanis a község fiatalága, — daczára annak, hogy senki részéről semmiféle anyagi támogatásban nem részesült — pusztán saját kezdeményezéséből és önmegadózatásuk folytán önművelődni óhajtó szándék által vezéreltetve „Olvasókör”-t alakított Faluba János derék tanító vezetése alatt. Ugyanott szintén a derék és lelkes tanító vezetése mellett már több év óta működik egy „dalkör”, melynek ez idő szerint — a szerény körülmények daczára — nagyobb összegű vagyona és több kötetnyi külön könyvtára van. E tényeket örömmel és méltó dicsérettel regisztráljuk, s reméljük, hogy a jó példa több követőre talál.

Letartóztatás. Szenzációs letartóztatás történt városunkban a múlt héten. A miskolci kir. ügyészség megkeresésére a csendőrség letartóztatta *Rosenwasser Ábrahám* postatisztet a miskolci légszeszgyár és G. K. vármegyénekbeli birtokos kárára elkövetett sikkasztás bűntetteért. A szerencsétlen fiatal ember, ki csak néhány hét óta volt városunk lakója, ép a koresolyapályán időzött, midőn a csendőrség emberei meglepték. — Ez idő szerint a miskolci ügyészség börtönében várja tettének szomorú következményeit.

Nagy tűz pusztított folyó hó 20-ikán Gömör-Panyiton. A tűz — mint tudósítónk írja — éjjeli 12 és fél órakor ütött ki s három esür-épület, nagymennyiségű takarmány, szalmakészlet és gazdasági felszerelés esett áldozatul. Körülbelül 5000 frt értékben. A kár nagyobb részben megtérül, mivel két esür és a takarmány s szalmakészletek, nemkülönbén a gazdasági felszerelések biztosítva

voltak, esupán egy esür-épület volt biztosítatlan, melynek biztosítása lejárt s meg nem újított. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Nagy szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy daczára a nagy szélnek, mely előtte való egész napon és éjjel is dühöngött — a tűz tovább nem terjedt — ezt csak is a községi lakosok önfeláldozó, bátor s ügyes mentési munkájának lehet tulajdonítani. — Általános megütközésre szolgált, hogy a közelben levő zomszéd községekből egyetlen egy ember sem jött segítségül, sem vízi-puskáikkal, sem igás szekerekkel; pedig nagy szükség lett volna a mentő kézre, mert a nagy hidegben és a nagy szélben könnyen végzetessé válhatott volna a tűz az egész községre nézve; — különben sem szolgált reá Gömör-Panyit erre, hiszen ismeretes a környéken a gömör-panyítiak segítsége ilyen veszedelem idején.

Búcsú. Mindazon tisztelt jó barátainknak és ismerőseimnek, kikől Ujantalygyról való távozásom alkalmával nem vehettem búcsút, ez uton mondok szívélyes istenhozzádot és magamat további nagybeesű jóindulatukba ajánlom. Salgó-Tarján, 1897. január 20. *Szász Géza.*

Nemzeti szálloda Budapest legkedveltebb, elsőrangú szállodája a főváros közvetlen központjában (Váci-utca 22) *mérsékelt árak 1 fttól feljebb, huzamosabb idejű tartózkodásnál árcengedmény.* — Kellemes tartózkodási hely: a téli időnyre lakások hét- vagy hónapokra *jutányosan kaphatók* Villanyvilágítás, lift és fürdők.

Köszönet. Rimaszében, 1897. évi január hó 9-én tartott műkedvelői előadás tiszta jövedelmeként a rimaszécsi önk. tüzoltó-egylet javára 15 frt 77 kr. adatott át. A műkedvelői előadás rendezőségének s általában a közreműködő tagoknak a nemes adományért az önk. tüzoltó-egylet nevében e helyütt mond köszönetet

Csorba Kálmán, önk. tüzoltó-főparanesnok.

Nyilvános elszámolás. A rimaszombati polgári olvasókör által 1897. évi január 24-én rendezett zártkörű táncmulatság alkalmával a bevétel volt:

Belépti-díjakból 251 frt 50 kr.

Felülfizetések és beküldésekből 146 „ 50 „

Összes bevétel: 398 frt — kr

Az anyagi siker emeléséhez felülfizetéssel hozzájárultak: Onagysága Dr. Löcherer Tamásné urnő 50 forinttal, Dr. Löcherer Tamás 14 fttal, Dr. Cziner Miksa 5 fttal, Bornemisza Elemér 4 fttal, Fries Ferencz, Dr. Szeless Ödön, Marton János 3-3 fttal, Dr. Veres Samu, Beliczky Viktor, Molnár Lajos 2-2 fttal, Institúrisz Endre, Szabó István méráros, Dr. Kármán Aladár, Széplaky Lajos, Józsa Antal, Chászár István, id. Kohn Adolf, Glüksthal Mór, Benyo Béla, Okolicsányi János, Lengyel Iván, Dr. Ráróssy Gyula N. N., Hollósy József, Schulhoff Pál, Somogyi Géza, Czinke István, Rábely Miklós, Percz Samu 1-1 fttal, Káposztás László, Lévy József, Schweitzer Jenő, Szabó József méráros, Cserven Miklós, Papszász József, Zsuffa Kálmán 50-50 krral. — *Beküldöttek:* Kubinyi Andor orsz. képviselő 10 frtot, Török Bálint árvaszéki elnök 5 frtot, Gömöri Ede 5 frtot, Kosiner Vilmos, Porubszky Imre, Varga Lajos, Dr. Szabó Sámuel 2-2 frtot, Gelle Barna 1 frt 50 krt, Kozmay Lajos, Csillag Mór, Lengyel Samu, Eckstein Fiesko, Cseh János 1-1 frtot. — *Kiadások összege* 169 frt. Tiszta maradvány 229 frt. — Rimaszombat, 1897. január 26. *Rónay Gyula,* pénztárnok.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 kr méterenként sima, esikós, kockázott, mintázott damaszt stb. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és minta-zatban stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával: küld **Henneberg G.** (es és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Házberlet.

A helybeli evangélikus egyház volt leányiskolájának egész emeleti része bérbeadó. Értekezhetni **Szontagh Károly** egyh. gondnokkal.

Házberlet.

Rimaszombatba, a **Fötéren,** a városháza tőszomszédságában levő ház emeleti lakása — mely ujonnan van átalakítva — **május 1-től bérbeadó,** esetleg az egész ház örök áron is **eladó.** Értekezhetni **Baksay József** kereskedőnél. 1-3

Fogatok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, a Jánosi-utczában** (a régi posta-épülettel szemben)

bérekocsis üzletet

alapítottam, a melyet a t. közönség használatára ezennel felajánlok. **Tartok különféle fogatot,** melyek vidéki kirándulások vagy hivatalos kiküldetésekre, vadászatokra, lakadalmakra, vizitélsekre vagy bármint alkalomra felhasználhatók.

A vidéki úri közönség figyelmét pedig felhívom, hogy **18 lóra való istállómban** lovaik, fedett színen alatt pedig hintóink részére kényelmes helyet találhatnak, hol zab, széna és szalma is kapható a legjutányosabb ár mellett.

Magamat és új üzletemet a n. é. közönség pártfogó jóakarátába ajánlván, vagyok

Rimaszombat, 1896. december hóban

kiváló tisztelettel

TRUBINT LUKÁCS,

szíjgyártó és bérekocsis-tulajdonos.

Hirdetés.

Rimaszombatban, a Jánosi-utca 38. sz. a. a vásártérhez közel fekvő háznak emeleti lakrésze **bérbeadó,** — de maga az egész ház, tágas udvar s a Rima folyóig terjedő rendezett kert örök áron is **eladó.**

Szerényi János.

Tanuló felvétetik **Tibély S. A.** vegyeskereskedésében Rimaszombat.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Kossuth-utca 2-ik számú házban** az emeleti lakás 1897. május 1-től — esetleg azonnal — kiadó. Értekezhetni **Samarjay János** tulajdonossal.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

25899. sz. — A Gömör-Kishont t. e. vármegye közönsége által Rimaszombatban építtetni szándékolt **vármegyei székház részletes tervezete, elő-méret s költségvetésének elkészítésére.**

1) A létesítendő új vármegyei székház, mint kétemeletes épület három utcai homlokzattal tervezendő akképen, hogy a főhomlokzat a „Huszár tér“-re nézzen. A főépületen kívül az udvarban egy mellék épület tervezendő az istálló, kocsiszín, faskamrák stb. elhelyezésére.

2) Az összes épületek költségei legfeljebb 160000 frt erejéig előirányozhatók.

3) A pályaművek jellege alatt zárt jellegű levél kíséretében, melyben kijelentendő a feltételek ismerete **1897. évi május hó 1-én déli 12 óráig a vármegye alispáni hivatalánál nyújtandók be.**

Később érkezett művek, csak azon esetben fognak pályázatra boesíttatni ha a postabélyeg kellőleg igazolja, hogy a fent kitett határidő előtt adattak föl postára.

4) Pályadíjjul: 1600 frt I-ső és 800 frt II-ik díj állapították meg, mely a legjobb két terv szerzőjének adatik ki.

Ha az építtető vármegye a díjat nem nyert pályaművek közül valamelyikét megtartani óhajtaná, köteles azt az illető pályázó 300 frt tiszteletdíjért átengedni.

5) A díjazott művek általában a vármegye tulajdonába mennek át, s azok felett, a szerző szellemi tulajdonjogának fentartása mellett, szabadon rendelkezik

A vármegye fenntartja magának a jogot, hogy ha az építkezésre alkalmas terv nem nyújtatnék be, a díjat nem adja ki.

6) A pályázatban csak magyar honpolgár vehet részt.

7) A pályadíjak oda ítélése a székház építő bizottság véleménye és esetleg a „Magyar mérnök és építész“ egylet meghallgatása mellett a vármegyei törvényhatósági közgyűlésnek tartatik fenn.

8) A pályázati program és az általános pályázati feltételek, a telek helyszíni és lejtmereti rajzai, valamint a Rimaszombatban fennálló anyag és munkaárak jegyzéke a gömörvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál Rimaszombatban a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, kívánatra 3 frt előállítási költség előleges beküldése, vagy befizetése mellett megszereshetők.

Rimaszombat, 1897. január hó 22-én.

Bornemisza, alispán.

Bérbeadó ház.

Rimaszombatban, a **Losonczi-utca 40. sz. ház,** mely két különálló lakásból, udvarból, nagy kert és esütről áll, 1897. február 1-től **bérbe kiadó,** esetleg örök áron is **eladó.** Tudakozódhatni lehet **Dr. Löcherer Tamás** kórházigazgató orvossal.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Koháry-utca 32. sz. a.** házban egy különálló, három tágas szobából, konyha, kamara, pincze, fatartó-szín és kertecskéből álló száraz, egészséges lakás f. **1897. évi május hó 1-től bérbe kiadó.** — Értekezhetni lehet ugyanott **Kemény Bertalan** tulajdonossal.

Rimaszombati járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

209. sz. — Gömörvármegye, rimaszombati járásába kebelezett, Nagy-Szuha, Pongyelok, Susány, Szeleze és Válykó községekből álló s **Nagy-Szuha székhellyel** rendszeresített **körjegyzői állás** elhalálozás folytán üresedésben jövén, annak választás útján leendő betöltésére az 1886. évi XXII. t.-cz. 82. §-a alapján pályázatot nyitok.

Felhívom ennek folytán a pályázni óhajtókat, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ának megfelelőleg felszerelt kérvényeiket eddigi működéseiket feltüntető bizonyítványaik kíséretében **1897. évi február hó 20-ig** hozzám nyújtsák be, mert a később érkező pályázatok figyelembe nem veszem.

Választás helyül és idejül Nagy-Szuha község-házát és **1897. évi február hó 25-ik** napjának d. e. 10 óráját tűzöm ki. Ezen jegyzői állással: Kézpénztítés 500 frt, megállapított természetbeni lakás ezimén 100 frt, iroda- s uti atalány 50 frt, s magánmunkálatok után a szabályrendeletileg megállapított munkadíj javadalmazás van egybekötve.

Nyustya 1897. január 26.

Porubszky, h. főszolgabiró.

Olcsó köszén!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy több ve-vők kívánatának megfelelőleg, a mostanáig árusított köszénünkön kívül

salgó-tarjáni

darabos köszenet

is beszereztünk, a melyet teljes 100 klgként 65 krajczárjával raktárunkban elarusítani fogjuk.

A n. é. közönség szives megrendeléseit kérve, maradunk

3-3 kiváló tisztelettel

JELLINEK B. és TÁRSA.

A rimaszombati járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

4909. sz. — A m. kir. belügyminiszterium 96590./96. számú rendeletével, **Klenócz** nagyközségben 400 (négy száz) forint évi fizetéssel rendszeresített s helyettes anyakönyvezeteli teendőkké is járó **segédjegyzői állásra** ezennel pályázatot nyitok, s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I-ső t.-czikk 6-ik §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó év február hó 10-ik** napjáig bezárólag hivatalomhoz terjesszék le.

A választás folyó év február hó 11-én d. e. 10 óra-kor Klenócz község-házánál fog megtartatni

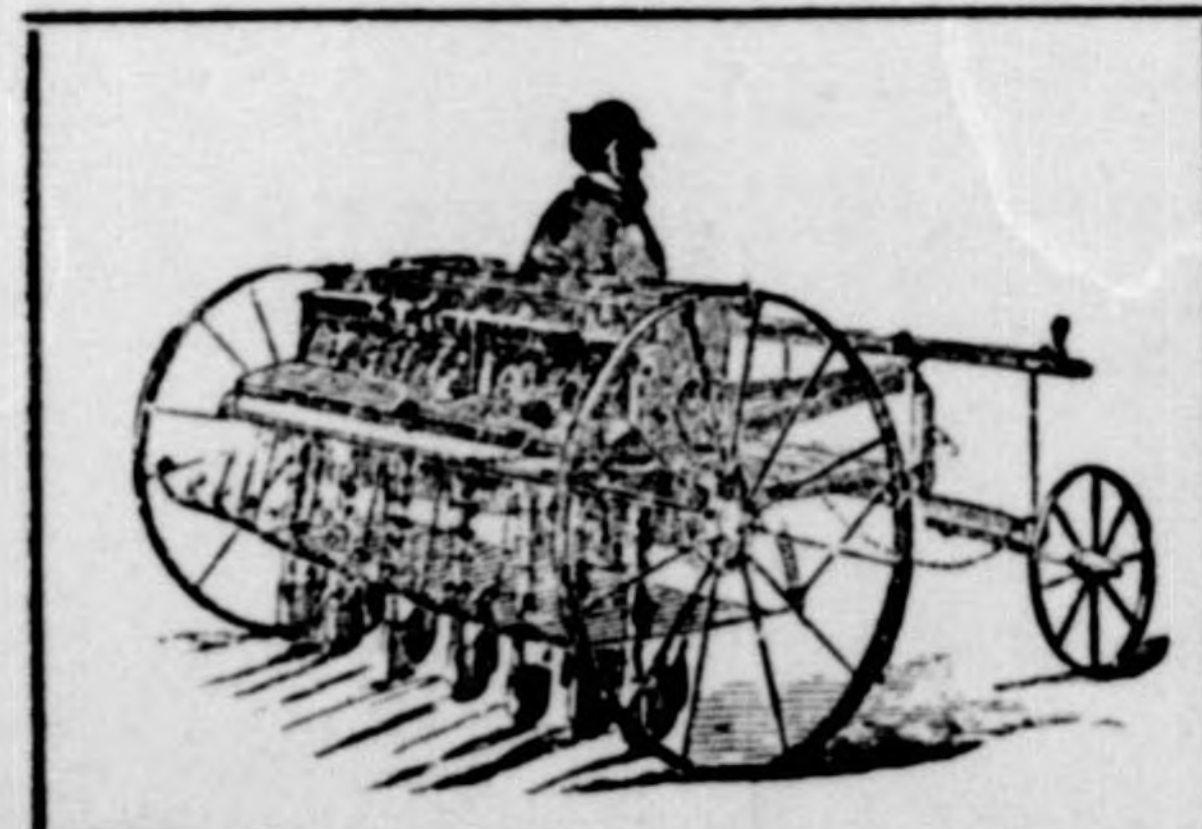
Nyustya, 1897. január 20-án.

1-2

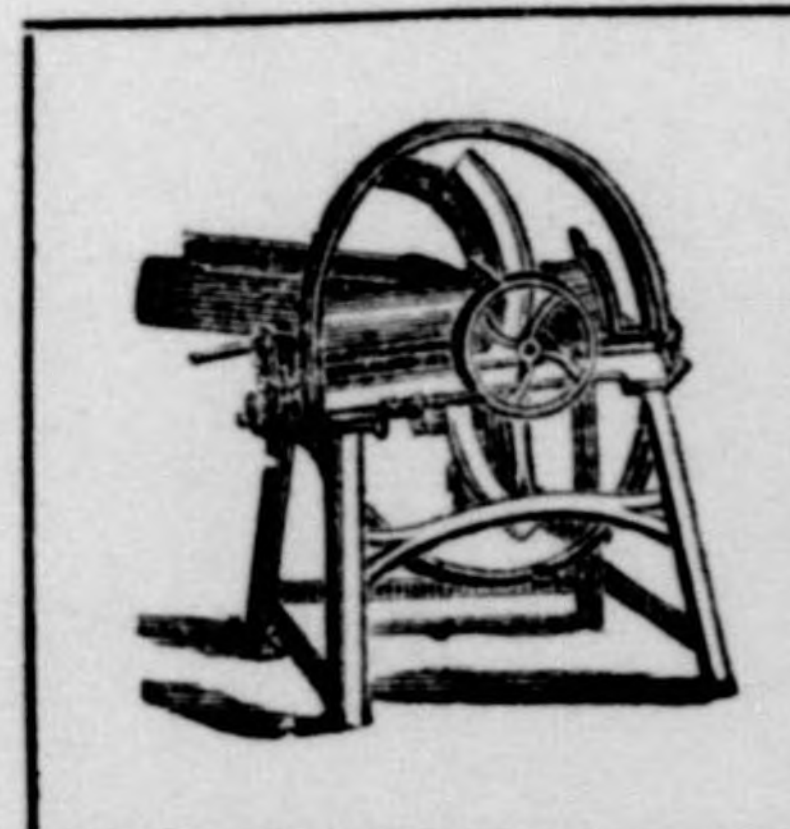
Porubszky, h. főszolgabiró.

FLEISCHER és TÁRSA gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírű gépeit, nevezetesen:

Sorvető gépeket,
Szóróvető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókát;
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

2-6